

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДОКЛАД

Вх. № 853-14-9
Дата 08.10 2018 г.

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-34, внесен от н.п. Цветан Цветанов, н.п. Корнелия Нинова и н.п. Мустафа Карадайъ на 4 май 2018 г. и законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-35, внесен от н.п. Искрен Веселинов и група народни представители на 9 май 2018 г.

1353
JK

На редовно заседание, проведено на 4 октомври 2018 г., Комисията по вероизповеданията и правата на човека обсъди законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-34, внесен от н.п. Цветан Цветанов, н.п. Корнелия Нинова и н.п. Мустафа Карадайъ на 4 май 2018 г. и законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-35, внесен от н.п. Искрен Веселинов и група народни представители на 9 май 2018 г.

На заседанието присъстваха: от Министерство на образованието и науката г-жа Таня Михайлова – зам.-министър, от Министерство на финансите: Илиана Владева – началник отдел в дирекция „Държавни разходи“, Ивайло Танев – държавен експерт в дирекция „Държавни разходи“ и Наталия Чернева – началник отдел в дирекция „Данъчна политика“, от Министерството на правосъдието Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“, от Св. Синод на Българската православна църква /БПЦ/ – Варненския и Великопреславски митрополит Йоан, Неврокопския митрополит Серафим, Видинския митрополит Даниил, Мелнишкия епископ Герасим – Главен секретар на Св. Синод, Мария Кьосева и Радомир Чолаков – юристи на Св. Синод, от Мюсюлманско изповедание: Бирали Бирали – зам.- главен мюфтия и Асан Имамов – адвокат на Главно мюфтийство, от Католическата църква отец Петко Вълков, от Обединени евангелски църкви пастор Румен Борджиев и Грета Ганева и от Правозащитна група „Свобода за всеки“ – адвокати Виктор Костов и Невена Стефанова.

Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, внесен от н.п. Цветан Цветанов, н.п. Корнелия Нинова и н.п. Мустафа Карадайъ беше представен от народния представител Йордан Цонев.

Със законопроекта се предлага нов модел на финансиране на вероизповеданията, според който държавна субсидия се предоставя на вероизповеданията, към които принадлежи не по-малко от едно на сто от населението на страната на база на резултатите от самоопределението от последното преброяване. Полагащата се държавна субсидия ще се изразходва целево за покриване на разходите на вероизповеданието за възнаграждения на персонал (свещенослужители и служители на религиозните институции), както и за осъществяването на други дейности, описани в закона – образователни, социални, строеж и поддръжка на молитвени домове и др. В законопроекта

размерът на субсидията се определя по модела на финансиране на политическите партии, като максималния размер на субсидията е 15 млн. лв. на вероизповедание, а заплатата на един свещенослужител се приравнява на заплатата на един учител. Г-н Цонев подчерта, че вероизповеданията, които отговарят на този критерий, според последното преброяване от 2012 г., са източноправославното и мюсюлманското вероизповедание. Останалите вероизповедания ще продължават да получават субсидия по досегашния ред чрез Закона за държавния бюджет през Дирекция „Вероизповедания“ на Министерски съвет. Беше отбелязано, че в законопроекта са необходими корекции по отношение на контрола на финансовите средства за да става ясно, че същият не касае собствените приходи на религиозните институции, а само публичните средства, отпуснати от държавата. Като технически пропуск на вносителите, г-н Цонев посочи предвиденият разрешителен режим относно участието на свещенослужители от чужбина в проповеди в страната, като същият следва да бъде уведомителен. Другите важни въпроси, които трябва да бъдат решени и прецизирани в законопроекта между първо и второ гласуване са свързани с националната сигурност, финансирането от чужбина, със свещенослужителите на вероизповеданията, които са чужди граждани, с даренията, с духовните училища, с функционирането и финансирането на диоцезите на Българската православна църква в чужбина.

Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-35, внесен от н.п. Искрен Веселинов и група народни представители на 09.05.2018 г. беше представен от народните представители Искрен Веселинов и Йордан Йорданов.

Според вносителите и двата законопроекта са отговор на едно и също желание за спиране на чуждото влияние върху някои български вероизповедания, което е заплаха за националната сигурност на страната ни и препятстване на радикализма, като глобално явление, което има своите прояви в България. Отбеляза се, че в това отношение представеният законопроект е позитивен и има повече предложения, някои от които са породили доста дебати. Изрази се надежда, че при предстоящият допълнителен диалог ще се постигне търсения баланс.

Освен промените във финансирането, регистрационния режим, обучението в средните и висши духовни училища и административните санкции, важна част от законопроекта са предложенията, свързани с допълнителното финансиране на религиозното образование в училищата, както и на възможността по утвърдени от МОН програми да бъдат осъществявани образователни дейности от вероизповеданията. Вносителите посочиха, че за да има възможност между първо и второ гласуване да се проведат широки обществени дискусии е необходимо да се формира работна група, в която да присъстват представители на различните политически сили и вероизповедания и да се излезе с интегрирани общи предложения по законопроекта.

По законопроектите са постъпили становища от Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, Министерство на образованието и науката, Св. Синод на БПЦ, Мюсюлманско изповедание, Обединени Евангелски църкви, Католическата църква, Епархийския съвет на Арменската Апостолическа Православна църква и правозащитна организация „Свобода за

всеки“. В становищата си министерствата и вероизповеданията дават своите препоръки за корекции на законопроектите.

Варненският и Великопреславски митрополит Йоан представи становището на Св. Синод на БПЦ по двата законопроекта. Той отбеляза, че законопроектите засягат фундамента на вероизповеданията в България и отношенията им с държавата и изложи възраженията на Св. Синод срещу: пълния контрол върху финансите на вероизповеданията; нарушаването на анонимността на дарителството; ограничението в размера на субсидията, която следва да се определя така, както е разписано досега, съгласно Закона за държавния бюджет; увеличаването на правомощията на Дирекция „Вероизповедания“; понятието „религиозен радикализъм“, защото това понятие няма ясно определение и е чуждо на правния мир; определението – заплати на свещениците, защото държавата не е запозната с йерархията на църквата и в този смисъл уравниловката между отделните служители не всеки път е приложима; срещу предвидените ограничения на правото на проповед, което е изконно право на всяко вероизповедание, включително и извън храма.

Св. Синод на БПЦ счита за необходимост и подкрепя формирането на работна група по законопроектите, като се ангажира да излъчи представители.

Представителите на Мюсюлманско изповедание заявиха, че становището им в голямата си част се припокрива със становището на Българската православна църква. Те обърнаха внимание на предлаганата редакция на чл. 33 от Закона за вероизповеданията, с която отпада законовото основание за съществуването на Висшия мюсюлмански институт, който е необходим за подготовката на свещенослужителите на изповеданието в България. Отбеляза се, че предвидения в законопроекта ред за откриване на висше училище по Закона за висшето образование предизвиква колизия и представлява непосилна задача за изповеданието.

Г-н Бирали-Бирали подчерта, че Националният съвет на религиозните общности в България абсолютно се противопоставя на това религиите да бъдат поставени под въпросителен знак, че представляват проблем за националната сигурност, тъй като в новата история на България, след демократичните промени няма пример за такъв религиозен екстремизъм, а напротив всички вероизповедания работят за доброто и изграждане на ценностната система на обществото.

Представителят на Католическата църква отец Петко Вълков сподели, че предложенията, касаещи чуждестранните свещенослужители сериозно притесняват вероизповеданието. Католическата църква е наднационална и има служители от цял свят. У нас около 100 йеромонаси и монахини проповядват на български език и едно връщане към старите времена би представлявало лош знак. Наблегна се и на проблемите относно легализирането на дипломите за висше богословско образование на свещенослужителите, издадени от авторитетни чужди университети, финансирането и помощите от чужбина, на които разчита вероизповеданието, необходимостта от въвеждането на разумен критерий за регистриране на вероизповедание с оглед големия брой регистрирани вероизповедания в България.

Представителите на Обединени евангелски църкви отбелязаха синхрона в становищата на вероизповеданията и акцентираха на предлагания критерий численост, съобразно данните от последното преброяване, който пряко

засяга вероизповеданието, тъй като представлява и праг за откриването на духовни училища. -

Адвокат Виктор Костов от Правозащитна група „Свобода за всеки“ изрази несъгласие с двата законопроекта като застрашаващи конституционния ред в страната и демократичните ценности.

В хода на дискусиата участие взеха народните представители Красимир Велчев, Павел Шопов и Васил Антонов. Народните представители и представителите на вероизповеданията се обединиха около необходимостта да бъде създадена работна група с участието на представители на основните вероизповедания, която между първо и второ гласуване да прецизира двата законопроекта, така че да бъде постигнат пълен консенсус относно предложените изменения и допълнения на Закона за вероизповеданията.

След проведените разисквания, Комисията по вероизповеданията и правата на човека:

- с 9 гласа „за”, 0 гласа „против” и 5 гласа „въздържали се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-34, внесен от н.п. Цветан Цветанов, н.п. Корнелия Нинова и н.п. Мустафа Карадайъ на 4 май 2018 г.

- с 10 гласа „за”, 0 гласа „против” и 4 гласа „въздържали се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 854-01-35, внесен от н.п. Искрен Веселинов и група народни представители на 9 май 2018 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА
И ПРАВАТА НА ЧОВЕКА:**

/КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ/